

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Сергій СОКОЛЮК

«07» 09 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Управління конкурентоспроможністю бізнесу

Освітній рівень: другий (магістерський)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 076 Підприємництво та торгівля

Освітня програма: Аграрне підприємництво та агротрейдинг

Факультет: економіки і підприємництва

Робоча програма навчальної дисципліни Управління конкурентоспроможністю бізнесу
для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньої
програми «Аграрне підприємництво та агротрейдинг». Умань: Уманський НУС, 2024. 19
с.

Розробник: к.е.н., доцент Жарун Олена Володимирівна

 Олена ЖАРУН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі
та біржової діяльності

Протокол № 1 від «07» серпня 2024 року № 1

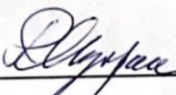
Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

 Сергій СОКОЛЮК

«07» серпня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і
підприємництва

Протокол № 1 від «08» серпня 2024 року № 1

Голова Руслан МУДРАК

«08» серпня 2024 року

© О.В. Жарун, 2024 рік
© УНУС, 2024 рік

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 076 «Підприємництво та торгівля»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 135		Семестр	
	1-й	1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача - 4	Освітній рівень: другий (магістерський) Освітня програма <u>«Аграрне підприємництво та агротрейдинг»</u>	Лекції	
		30 год.	8год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	4год.
		Самостійна робота	
		77год.	123год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (схвалено Вченою радою УНУС, протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8).

Навчальна дисципліна «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладення дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» є формування комплексу знань та набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Предметом дисципліни є пізнання та свідоме використання сучасних концепцій, методичних підходів щодо оцінки конкурентоспроможності продукції, фірми, стратегічних зон господарювання, конкурентного статусу фірми, діагностики конкурентного середовища підприємства та розробки і обґрунтування оптимальної стратегії управління конкурентоспроможністю.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладення курсу, є:

- оволодіння сучасним методичним інструментарієм з ефективного управління конкурентоспроможністю бізнесу в сучасних умовах господарювання,
- отримання знань щодо важелів державного регулювання конкуренції в Україні,
- формування практичних навичок з вибору конкурентних переваг бізнесу,
- розвиток умінь оцінювання конкурентної позиції на ринку,
- набуття знань щодо аналізу конкурентних стратегій бізнесу.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми:

Пререквізити	Постреквізити
	Кваліфікаційна робота магістра

Вивчення навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» спеціальності 076 Підприємництво та торгівля галузі знань 07 Управління та адміністрування (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 5	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків	ПРН 5	Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 3	Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.	ПРН 9	Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.
СК 4	Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.	ПРН 10	Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Управління конкурентоспроможністю бізнесу», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Управління конкурентоспроможністю бізнесу»

Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:	
1.1	критичне осмислення теоретичних основ, сутності та принципів управління конкурентоспроможністю бізнесу	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних (написання есе) і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна
1.2	понятійного інструментарію конкурентоспроможності бізнесу	
1.3	важелів державного регулювання конкуренції	
1.4	конкурентних стратегій бізне-	
	лекція, практичне заняття, презентація, робота у групах, інтерактивні методи, самонавчання через Moodle	

	су		(модульна) робота, підсумковий контроль
2	Уміння/навички:		
2.1	Проведення дослідницької та/або інноваційної діяльності	лекція, практичне заняття, презентація, робота у групах, інтерактивні методи, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
3	Комунікація:		
3.1	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання конкретних завдань, підсумковий контроль
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання конкретних завдань, підсумковий контроль
4.2	Відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди		

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу»

Програмний результат навчання	Метод навчання	Методи контролю
ПРН 5	Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією	Лекція, практичне заняття,
		усне опитування, експрес-контроль, тестування, уч-

	виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі	аналітична робота, індивідуальні консультації, кейс-метод, мозковий штурм, самонавчання через Moodle	асть у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 9	Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.	Лекція, практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 10	Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.	Лекція, практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, мозковий штурм, кейс-метод, самонавчання через Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і командних завдань, презентація планів, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ

Тема 1. Суть і значення конкуренції

Конкуренція: сутність і види, методи конкурентної боротьби.

Підходи до формулювання конкуренції.

Класифікація конкуренції та її форми.

Зв'язок конкуренції і монополії.

Тема 2. Державне регулювання конкуренції

Правові засади державного регулювання конкуренції.

Принципи державної політики в сфері регулювання конкуренції.

Антимонопольна політика.

Участь держави у виробництві і реалізації продукції.

Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства

Поняття конкурентного середовища та його складові.

Показники оцінки інтенсивності конкуренції.

Діагностика діяльності конкурентів.

Тема 4. Визначення потенціалу конкурентоспроможності бізнесу та його складових (залучений фахівець)

Сутність та рівні конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

Діагностика конкурентних сил.

Методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

Стратегічний аналіз конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

НАПРЯМИ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ

Тема 5. Формування конкурентних переваг бізнесу

Сутність та співвідношення понять “ринкові чинники успіху”, “ключові компетенції”, “конкурентні переваги”.

Властивості конкурентних переваг.

Сфери формування та реалізації конкурентних переваг.

Види та джерела формування конкурентних переваг.

Тема 6. Методи забезпечення конкурентних переваг бізнесу

Ознаки, проблеми та побудова системи забезпечення конкурентоспроможності.

Зміст зовнішнього середовища, цільової, керованої підсистеми та підсистеми забезпечення системи.

Тема 7. Технологія забезпечення конкурентних переваг бізнесу

Методи виміру ступеню задоволення споживача. Взаємозв'язок споживчої цінності, ціни і конкурентоспроможності товару.

Життєвий цикл конкурентної переваги.

Підходи до системи забезпечення конкурентоспроможності бізнесу.

Змістовий модуль 3.

УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ БІЗНЕСУ

Тема 8. Конкурентні стратегії

Система конкурентних стратегій підприємства.

Стратегії надбання конкурентної переваги.

Стратегії конкурентної поведінки підприємства.

Стратегія забезпечення конкурентоспроможності як комплексна стратегія. Ситуаційне проектування конкурентної стратегії

Тема 9. Система та процес управління конкурентоспроможністю бізнесу

Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності бізнесу.

Методи оцінки рівня конкурентоспроможності бізнесу.

Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю бізнесу.

Специфічні особливості забезпечення конкурентоспроможності бізнес - організацій різних типів.

Тема 10. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність бізнесу

Соціальна відповідальність підприємства, її національна специфіка, вигоди від неї для суспільства і для підприємства.

Можливості перетворення соціальної відповідальності на інструмент управління конкурентоспроможністю підприємства.

Тема 11. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності бізнесу

Концепція розробки та забезпечення реалізації програми підвищення конкурентоспроможності бізнесу.

Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності бізнесу.

Програми підвищення конкурентоспроможності галузі та країни.

Тема 12. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю бізнесу

Сучасні моделі управління конкурентоспроможністю бізнесу.

Методи оцінки ефективності управління конкурентоспроможністю бізнесу.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма навчання					заочна форма навчання						
	усього	у тому числі					усього го	у тому числі				
л		пр	лаб	інд.	с.р.	л		пр	лаб	інд.	с.р.	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи конкурентоспроможності підприємства												
Тема 1. Сучасні теорії конкуренції	9	2	2			5	9	1	1			7
Тема 2. Державне регулювання конкуренції	9	2	2			5	9	1				8
Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства.	9	2	2			5	9	-	1			8
Тема 4. Визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових(залучений фахівець)	9	2*	2			5	9	-				9
Разом за модулем 1	36	8	8			20	36	2	2			32
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. НАПРЯМИ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ												
Тема 5. Формування конкурентних переваг бізнесу.	13	4	4			5	13	1				12
Тема 6. Методи забезпечення конкурентних переваг бізнесу	13	4	4			5	13		1			12
Тема 7. Технологія забезпечення конкурентних переваг бізнесу	11	4	2			5	11					11
Разом за модулем 2	37	12	10			15	37	1	1			35
Змістовий модуль 3. Управління конкурентоспроможністю бізнесу												
Тема 8. Конкурентні стратегії	12	2	2			8	12	1				11
Тема 9. Система та процес управління конкурентоспроможністю бізнесу	14	2	2			10	14	1				13
Тема 10. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	12	2	2			8	12	1				11
Тема 11. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності бізнесу	12	2	2			8	12	1				11
Тема 12. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю бізнесу.	12	2	2			8	12	1	1			10
Разом за модулем 3	62	16	14			42	62	5	1			56
Разом	135	30	28	-	-	77	135	8	4			123

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи конкурентоспроможності підприємства			
1	Тема 1. Сучасні теорії конкуренції	2	1
2	Тема 2. Державне регулювання конкуренції	2	
3	Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства	2	1
4	Тема 4. Визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових	2	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. НАПРЯМИ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ			
5	Тема 5. Формування конкурентних переваг підприємства.	4	
6	Тема 6. Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства	4	1
7	Тема 7. Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємства	2	
Змістовий модуль 3. Управління конкурентоспроможністю бізнесу			
8	Тема 8. Конкурентні стратегії	2	
9	Тема 9. Система та процес управління конкурентоспроможністю бізнесу	2	
10	Тема 10. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	2	
11	Тема 11. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності	2	
12	Тема 12. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства.	2	1
	Разом	28	4

6. Теми семінарських занять (не передбачено)

7. Теми лабораторних занять (не передбачено)

8.САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи конкурентоспроможності підприємства			
1	Тема 1. Сучасні теорії конкуренції	5	7
2	Тема 2. Державне регулювання конкуренції	5	8
3	Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства.	5	8
4	Тема 4. Визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових	5	9
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. НАПРЯМИ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ			
5	Тема 5. Формування конкурентних переваг підприємства.	5	12
6	Тема 6. Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства	5	12
7	Тема 7. Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємства	5	11
Змістовий модуль 3. Управління конкурентоспроможністю бізнесу			
8	Тема 8. Конкурентні стратегії	8	11
9	Тема 9. Система та процес управління конкурентоспроможністю бізнесу	10	13
10	Тема 10. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	8	11
11	Тема 11. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності	8	11
12	Тема 12. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства.	8	10
	Разом	77	123

9. Індивідуальні завдання

Заочна форма навчання

Самостійна робота (індивідуальні завдання) для здобувачів заочної форми навчання передбачає написання контрольної роботи. Метою виконання контрольної роботи є закріплення і поглиблення знань для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» здобувачі заочної форми навчання виконують одне індивідуальне завдання, результати якого представляють у вигляді письмової роботи. Контрольну роботу здобувачі виконують самостійно протягом вивчення дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Вказівки щодо вибору варіанту контрольної роботи та індивідуальні завдання, що відповідають обраному варіанту, наведено у «Методичних вказівках для виконання контрольних робіт з дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» для здобувачів заочної форми навчання факультету економіки і підприємництва», які входять до методичного забезпечення дисципліни. Контрольна робота зберігається, якщо в ній повністю висвітлені питання.

10. Методи навчання

В освітньому процесі використовуються наступні методи навчання: тематичні лекції; практичні заняття із вирішення професійно-орієнтованих задач; інтерактивні заняття; мозковий штурм, експрес контроль, індивідуальні заняття із підготовкою есе, презентацій; виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, консультації з викладачем; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище – Moodle (табл. 2).

Матеріали курсу «дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=500>

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Telegram, Moodle та електронна пошта.

11. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання здобувачів проводиться поточний (модульний) контроль.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь здобувачів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово або з використанням платформи MOODLE у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (екзамену).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувачі мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли здобувач не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання здобувача з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 60% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового

контролю виставляється як сума набраних здобувачем балів протягом семестру та балів, набраних здобувачем на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали всі модульні контролю, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект тестових завдань). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів і критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку здобувач отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Здобувач, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролю і скласти підсумковий контроль. Рейтинговий показник здобувача з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг здобувача.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі складає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни, розподіляються наступним чином:

Розподіл балів, які отримують здобувачі при вивченні дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» (денна форма навчання)

Змістовий модуль	Поточний (модульний) контроль															Бали за додаткову роботу	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума	
	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3								
	16					14					30								
Тема	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	МК 1	Т 5	Т 6	Т 7	МК 2	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	МК 3				
Кількість балів за змістовий модуль																			
в т.ч. за видами робіт:	3	3	3	2	5	3	3	3	5	5	5	5	5	5	5	10	30	100	
- практичні заняття	2	2	2	1		2	2	2		3	3	3	3	3					
- виконання СРС	1	1	1	1		1	1	1		2	2	2	2	2					

**Розподіл балів, які отримують здобувачі при вивченні дисципліни
«Управління конкурентоспроможністю бізнесу»
(заочна форма навчання)**

Змістовий модуль	Поточний (модульний) контроль												Бали за додаткову роботу	Індивідуальне завдання	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума				
	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3										
	15					15				20										
Тема	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	МК 1	Т 5	Т 6	Т 7	МК 2	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	МК 3					
Кількість балів за змістовий модуль																				
в т.ч. за видами робіт:	3	2	3	2	5	3	4	3	5	3	3	3	3	3	5	10	10	30	100	
- практичні заняття	2		2				2							2						
- виконання СРС	1	2	1	2		1	2	1		3	3	3	3	1						

Поточний контроль.

Об'єктами *поточного контролю* знань здобувачів є активність і систематичність роботи на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи здобувачів, розв'язання модульних завдань.

При контролі на *практичних заняттях* оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні заявлених на занятті питань; результати бліцопитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для *самостійної роботи* оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання *модульних завдань* оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули здобувачі після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» – 70. Бали розподіляються наступним чином:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях оцінюється в 3 бали:

а) відповідь / виконання практичних завдань – 1-2 бали:

б) змістовні доповнення при обговоренні питань на практичних заняттях – 1 бал.

2. Виконання окремих завдань для самостійної роботи здобувачів оцінюється в 0,5-1 бал.

3. Модульний контроль містить 20 тестів, відповідь на кожен з яких оцінюється в 0,25 балів (0,25 × 20 тестів) – 5 балів.

Бали за додаткову роботу – представлення результатів науково-дослідних робіт: участь в олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах – 1–10 балів; публікація наукових статей, тез доповіді на конференції – 1–10 балів.

Виконання здобувачами завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок здобувач одержує нульову оцінку. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із викорис-

танням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Підсумковий контроль.

Форма проведення підсумкового контролю з дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» є комбінованою: передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект із десяти тестових завдань. Повна та вичерпна відповідь на кожне з питань оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів. За 1 правильно вирішене тестове завдання здобувач отримує 1 бал.

Загалом під час іспиту здобувач може отримати 30 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

13. Методичне забезпечення

1. Жарун О.В., Соколюк С.Ю. Методичні рекомендації для практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». Умань. 2024.

2. Жарун О.В., Соколюк С.Ю. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи

та написання контрольних робіт з дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». Умань. 2024.

14. Рекомендована література

Основна

1. Стойко І.І. Шерстюк Р.П. Управління конкурентоспроможністю (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, термінологічний словник, тести). Навч.-метод. посібник. Тернопіль: ТНТУ, 2023. 156 с
2. Должанський І.З., Загорна Т.О. Конкурентоспроможність підприємства: Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
3. Фісуненко П.А. Підходи до визначення конкурентоспроможності підприємства: сутність та еволюція поняття. Дніпро, 2020. 155 с.
4. Фісуненко П.А. Підходи до визначення конкурентоспроможності підприємства: сутність та еволюція поняття. Дніпро, 2020. 155 с.
5. Омеляненко Т. В., Барабась Д. О., Вакуленко А. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства. К.: КНЕУ, 2006. 272 с.
6. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Підручник/ Ю. Б. Іванов, М. О. Кизим, О. М. Тищенко, О. Ю. Іванова, О. В. Ревенко, Т. М. Чечетова-Терашвілі. Х.: ВД «ІН-ЖЕК», 2010. 320 с.
7. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навч. / С. М. Клименко, Т. В. Омеляненко, Д. О. Барабась, О. С. Дуброва, А. В. Вакуленко. К.: КНЕУ, 2008. 520 с.
8. Дмитрієв І.А., Кирчата І.М., Шершенюк О.М. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник. Харків.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с
9. Юхименко П. І. та ін. Конкурентоспроможність підприємства: підручник. Київ: Центр навчальної і практичної літератури, 2020. 320 с.
10. Конкурентоспроможність бізнесу (підприємства) : навч. посіб. у питаннях і відповідях / Шевченко Людмила Степанівна. Харків : Право, 2022. 312 с.
11. Балановська Т.І., Гоголя О.П., Кубіцький С.О., Михайліченко М.В., Троян А.В. Управління організацією: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2021. 464 с.
12. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник / І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата, О.М. Шершенюк. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.
13. Кошелупов І. Ф. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. Одеса: ОДЕУ, 2009. 152 с.
14. Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.
15. Юхименко П. Конкурентоспроможність підприємства: підручник. Київ: Центр учбової літератури. 2021. 320 с.
16. Barney J.B., Hesterly W.S. Strategic Management and Competitive Advantage: Concept and cases. Global edition : 5-th edition. Boston, 2015. 594 p.
17. Di Foggia G. Energy-Efficient Products and Competitiveness in the Manufacturing Sector. Journal of Open Innovation: Technology, Market and Complexity. 2021. Vol. 7. Article № 33. P. 1-14. DOI: <http://dx.doi.org/10.3390/joitmc7010033>.
18. Балабанова Л.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. / Л.В. Балабанова, Г.В. Кривенко, І.В. Балабанова. Київ: ВД «Професіонал», 2019. 256 с.
19. Фісуненко П.А. Підходи до визначення конкурентоспроможності підприємства: сутність та еволюція поняття. Дніпро, 2020. 155 с.
20. Шевченко Л. С. Конкурентоспроможність бізнесу (підприємства) : навч. посіб. у питаннях і відповідях / Шевченко Людмила Степанівна. Харків : Право, 2022. 312 с.

Допоміжна

1. Батенко Л.П., Загородніх О.А., Ліщинська В.В. Управління проектами: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2003. 231 с.
2. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. Менеджмент в організації: Навч. посіб. для студ. екон. спец. вузів. К.:КОНДОР, 2004. 598 с.
3. Жарун О.В., Нестерчук, Ю.О., Соколюк С.Ю., Непочатенко О.А., Чернега, І.І. Конкурентні переваги соціально-економічного механізму підприємницької діяльності у бізнес-середовищі та економічна безпека бізнесу. Вісник ХНАУ. Серія "Економічні науки" №2(2). 2021.С. 62-73.
4. Уланчук В.С., Жарун О.В. Кореляційно-регресійний аналіз конкурентоспроможності продукції підприємства. Молодий вчений. 2020.№6. с.238-242.
5. Уланчук В.С., Соколюк С.Ю., Жарун О.В., Коротєєв М.А., Тупчій О.С. Аналіз економіко-статистичних показників розвитку підприємництва в Україні. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2021. Вип 98. Ч. 2: Економічні науки. С. 69-80.
6. Соколюк С. Ю., Коротєєв М.А., Жарун О.В., Тупчій О.С., Бленда Н.О. Диверсифікація як стратегічний напрям сталого розвитку підприємств аграрного сектору економіки. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2021. Вип. 99. Ч. 2 : Економічні науки. С. 326-336.
7. Соколюк С. Ю., Жарун О.В., Тупчій О.С., Бленда Н.О., Жарун Р.Ф., Уланчук В.І., Цифрова трансформація бізнесу в розпал війни. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2024. Вип. 104. Ч. 2 : Економічні науки. С. 269-277.
8. Євдокимова Н.М., Кірієнко А.В. Економічна діагностика: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2003.110 с.
9. Шаповал М.І. Менеджмент якості: підручник. К.: Т-во «Знання», КОО, 2003. 475 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Google Scholar – пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. URL : <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>
2. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. URL : <http://www.rada.gov.ua>.
3. Законодавство України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>
4. Кабінет Міністрів України : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
5. Міністерство економіки : офіційний веб-сайт. URL : <http://surl.li/azjkr>
6. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL : <https://www.mof.gov.ua/uk>
7. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbu.gov.ua/>
8. Національний Банк України : офіційний сайт. URL : <http://www.bank.gov.ua>.
9. Репозитарій Уманського національного університету садівництва. URL : <http://lib.udau.edu.ua/?locale=uk>

16. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу» або окремого її елемента відбувається відповідно до [Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті](https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x) (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари,

конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

17. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Управління конкурентоспроможністю бізнесу», здобувачі повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). При підготовці рефератів, есе, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані здобувачами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діяннях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, здобувачам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

18. Зміни у робочій програмі на 2024-2025 навчальний рік

1. Внесено зміни до Матриці компетентностей і програмних результатів навчання, Методів навчання та методів контролю програмних результатів навчання та Програми навчальної дисципліни згідно зі змінами ОП «Аграрне підприємництво та агротрейдинг».

2. Оновлено змістове наповнення тем: «Конкурентні стратегії» та «Система та процес управління конкурентоспроможністю бізнесу»

3. Внесено коригування до структури навчальної дисципліни та розподілу балів.

4. Оновлено перелік рекомендованої літератури.